

ความตกลงว่าด้วยอุปสรรคทางเทคนิคต่อการค้า (Agreement on Technical Barriers to Trade: TBT Agreement) กำหนดว่า การออกกฎระเบียบด้านเทคนิคและมาตรฐานต่างๆ ทั้งในส่วนของสินค้าเกษตรและสินค้าอุตสาหกรรม ซึ่งรวมถึงข้อกำหนดในเรื่องการบรรจุหีบห่อ การทำเครื่องหมาย การปิดฉลาก และวิธีดำเนินการประเมินความสอดคล้องของข้อบังคับทางเทคนิคและมาตรฐาน **จะต้องมีความเป็นธรรม โปร่งใส และไม่ก่อให้เกิดอุปสรรคต่อการค้าระหว่างประเทศโดยไม่จำเป็น** ซึ่งความตกลงฯ ส่งเสริมให้สมาชิกยอมรับกฎระเบียบด้านเทคนิคและมาตรฐานระหว่างกันโดยจัดทำความตกลงว่าด้วยการยอมรับร่วม (Mutual Recognition Arrangements: MRAs) ซึ่งจะช่วยลดต้นทุนและเอื้อประโยชน์ต่อการค้า รวมทั้งส่งเสริมให้ประเทศสมาชิกให้ความช่วยเหลือด้านวิชาการในเรื่องการจัดทำและใช้บังคับกฎระเบียบด้านเทคนิคและมาตรฐานแก่ประเทศกำลังพัฒนา

นอกจากนี้ เพื่อความโปร่งใส ความตกลงฯ ยังกำหนดให้ประเทศสมาชิกแจ้ง (notify) ข้อมูลกฎระเบียบด้านเทคนิคและมาตรฐานของตนให้ประเทศสมาชิกอื่นๆ รับทราบ ผ่านคณะกรรมการว่าด้วยอุปสรรคทางเทคนิคต่อการค้าภายใต้ WTO (TBT Committee) เพื่อเปิดโอกาสให้ประเทศสมาชิกอื่นๆ สามารถพิจารณาให้ข้อคิดเห็นต่อมาตรการดังกล่าวได้

TBT กับประเทศไทย

ประเทศไทยตระหนักถึงความสำคัญในการปฏิบัติตามพันธกรณีความตกลง TBT ทั้งในเรื่องของการแจ้งและแลกเปลี่ยนข้อมูลในเรื่องข้อบังคับทางเทคนิคและมาตรฐานที่อาจส่งผลกระทบต่อการค้าระหว่างประเทศของไทย โดยสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (สมอ.) กระทรวงอุตสาหกรรม ทำหน้าที่เป็นหน่วยงานกลางของไทยในการแจ้งข้อมูลต่อ WTO รวมถึงตอบข้อซักถาม ในเรื่องของกฎระเบียบทางเทคนิคหรือมาตรการ TBT ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสินค้าอุตสาหกรรม ขณะที่สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ (มกอช.) กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จะทำหน้าที่เป็นหน่วยงานกลางในส่วนของสินค้าเกษตรและอาหาร

ประเทศไทยได้รับประโยชน์จากการเป็นภาคีความตกลง TBT หลายประการ ที่สำคัญ ได้แก่

- มีความโปร่งใส และได้รับข้อมูลเกี่ยวกับข้อบังคับทางเทคนิคและมาตรฐานของประเทศสมาชิกอื่นๆ ซึ่งจะเป็ประโยชน์ต่อผู้ประกอบการของไทยในการรับทราบทิศทางการใช้มาตรการ TBT เพื่อนำมาใช้ประกอบการวางแผนการผลิตให้สอดคล้องกับความต้องการและมาตรฐานการนำเข้าของประเทศคู่ค้าเป็นการล่วงหน้า อีกทั้งยังสามารถพิจารณาให้ข้อคิดเห็นต่อมาตรการดังกล่าวหากเห็นว่าเป็นการกีดกันการค้า
- มีเวทีร้องเรียนหากประเทศสมาชิกใช้ข้อบังคับทางเทคนิคหรือมาตรฐานที่ไม่เป็นธรรม จนเป็นอุปสรรคต่อการส่งออกสินค้าของไทยโดยไม่จำเป็น เช่น การติดฉลากแหล่งกำเนิดสินค้าในผลิตภัณฑ์ที่เล็กมาก เป็นต้น
- ช่วยให้ภาคเอกชนมีความตื่นตัวในการปรับมาตรฐานการผลิตให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล
- ไทยมีโอกาสได้รับความช่วยเหลือทางวิชาการเพื่อพัฒนาศักยภาพของประเทศในเรื่องการใช้ข้อบังคับทางเทคนิคและมาตรฐาน